

متن پرسش

سلام استاد عزیز وقت بخیر: خسته نباشید. استاد دو سوال است که پنج سال است از وقتی که رشته فلسفه را شروع کردم نتوانستم به جوابش برسم ۱. اینکه اختیار انسان با وجود تعلق انسان و علم فعلی خداوند متعال چگونه سازگار است؟ ۲. خلود در عذاب با ارحم الراحمین بودن خداوند متعال چگونه سازگار است؟ (وجه سوال در استحقاق عذاب بندگان نیست بلکه خلود در عذاب با ارحم الراحمین بودن چگونه قابل جمع است؟) با آرزوی توفیقات روزافزون بر استاد عزیز

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: ۱. انسان به جهت امکان ذاتی چند بُعدی‌اش در مقابل امکان‌های مختلف قرار می‌گیرد و این خود به خود موجب به ظهور آمدن انتخاب و اختیار او برای انتخاب یکی از ابعاد وجودی‌اش می‌شود «إِذَا شَاكَرًا وَإِذَا كَفُورًا» و از این جهت علامه طباطبایی می‌فرماید انسان در مختار بودن مجبور است. ۲. همان دوری از رحمت الهی در صورت نهایی‌اش موجب طلوع عذاب از درون می‌شود و همان حالت درونی به جهت خاص قیامت، اطراف انسان را فرا می‌گیرد و انسان در ابدیت خود به جهت اراده‌های صرفاً مشرکانه‌اش مخلد در آتشی می‌باشد که همان شخصیت او است و در همین رابطه قرآن نسبت به این افراد و آتشی که آن‌ها را فرا می‌گیرد، می‌فرماید: «الَّتِي تَطَّلِعُ عَلَى الْأَفْئِدَةِ». موفق باشید